

INFORMATIEBLAD

008 HUISNUMMERING EN STRAATNAAMGEVING

1. Vanaf wanneer werden straten en huisnummers gegeven?
2. Valkuilen bij het onderzoek
3. Hulpmiddelen op de studiezaal
4. Welke gegevens vindt u nog meer bij het ECAL?
5. Literatuur en websites

1. Vanaf wanneer werden straten en huisnummers gegeven?

In Nederland zijn de gemeenten sinds de Gemeentewet van 1851 verantwoordelijk voor de straatnaamgeving. Het college van burgemeester en wethouders stelt de namen vaak vast in samenwerking met een '(advies)commissie straatnaamgeving'. Vrijwel alle Nederlandse gemeenten hebben regelgeving hieromtrent vastgelegd in een 'straatnaamverordening'. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft in verband hiermee ook richtlijnen opgesteld. Pas in de negentiende eeuw werden straatnamen en huisnummers ingevoerd. Grote doorlopende wegen had veelal al voor die tijd een naam en huisnummers. In de tweede helft van de negentiende eeuw kwam het vernoemen van straten naar personen met een bepaalde staat van dienst in zwang. Toen na 1900 hele nieuwe wijken tegelijk werden gebouwd, bedacht men bepaalde thema's per wijk, zoals de Vogelwijk in Den Haag (en vele andere steden) of de Kruidenbuurt in Eindhoven.

2. Valkuilen bij het onderzoek

Omstreeks 1808 werd het gebruik van huisnummers voorgeschreven door Napoleon. Dit werd echter om de zoveel tijd gewijzigd, waarbij sommige gebouwen nieuwe nummers kregen. Voor de invoering van straatnamen werd gewerkt met wijkletters en nummers. Uiteindelijk werd dit omgezet in straatnamen.

Onderzoek naar een voorouderlijk huis kan dus erg lastig worden, vanwege de veranderingen in nummers. Om hierbij te helpen zijn er soms concordances opgezet waarbij het oude nummer en nieuwe nummer naast elkaar gezet worden, om het zo makkelijker op te zoeken. Dit is echter niet bij elk dorp/stad gebeurd.

Let op: De aanduiding van kadastrale secties en kadastrale percelen heeft geen enkele relatie met het in het verleden toegepaste systeem van huisnummering, waarbij elke wijk met een letter werd aangeduid en elke woning met een nummer. Zie ook het informatieblad 'Kadaster'.

3. Hulpmiddelen op de studiezaal

De volgende hulpmiddelen zijn aanwezig op de studiezaal bij het ECAL:

Aalten

Aalten	Lijst van woningen in Dinxperlo, 1748
--------	---------------------------------------

Berkelland

Ruurlo	Ruurlo huisnummering, 1790-1989
Beltrum	Beltrum, woonadressen vanaf 1817.

Bronckhorst

Hengelo	Concordantie huisnummering Hengelo Gld., 1820-1990
Hummelo en Keppel	Concordantie huisnummering Hummelo en Keppel
Zelhem	Huisnummering Zelhem. Opgemaakt i.v.m. de invoering van straatnamen in de wijken A, B, C, D, E, F en G krachtens raadsbesluiten [...] 1964.
-	Concordans huisnummering Hummelo

	Concordantie huisnummering Eldrik Concordantie huisnummering Laag-Keppel Concordantie huisnummering Hoog-Keppel
Vorden	Boerderij- en huisnamen, index met kaarten.

Doetinchem

Doetinchem	Algemeen adresboek Stad- en Ambt-Doetinchem voor de jaren 1917-1918.
-	Wijknummering diverse Doetinchemse Buurtschappen. Huisnummering, vernummering straten en wijken, 1948-1958.
Doetinchem	Adresboek der gemeente Doetinchem 1937
Doetinchem	Adresboek van Doetinchem 1938
Doetinchem	Adresboek Doetinchem maart 1956
Doetinchem	Diversen Doetinchem Joodse gezinnen / Huisnummering / Slachtoffers WOII

Montferland

Didam	Gemeente Didam. Huisnummer-register met wegenkaart, straatnamen-register en toelichting op de namen van straten, wegen enz., 1956.
-------	--

Oost Gelre

Groenlo	Huisnummerconcordans Groenlo (bouwvergunningen)
Groenlo	Groenlo, huisnummering ingaande 1956.

Oude IJsselstreek

Wisch	Handboek van de huisnummering in de gemeente Wisch tot 1952 (G. Velthorst)
-------	--

Winterswijk

Winterswijk	Huisnamenlijst buurtschappen Winterswijk 1981 – 1837/1851
-------------	---

5. Welke gegevens vindt u nog meer bij het ECAL?

Met zoektermen als 'straatnaamgeving', 'huisnummering', etc. kunt u op onze website informatie over dit onderwerp vinden in onze verschillende archieven. Probeer vooral verschillende termen uit.

Aalten

0105	Gemeentebestuur Aalten (1809) 1811-1942 (1968)	1157: Aalten; met vermelding van straatnamen 1704: Stratenplan, bevattend overzicht van alle bij Raadsbesluit d.d. 28 sep vastgestelde straatnamen in de bebouwde kommen van Aalten & Bredevoort, met vermelding van loop en begrenzing, 1933.
0996	Hervormde gemeente Aalten (aanvulling) (1833) 1921-1986	111: Staat van predikanten en kerkelijke collegegelden en medewerkers met wijkindeling, z.j. (1 ^e helft jaren '70)
0521	Gemeentebestuur Dinxperlo 1811-1988	826: Register, bevattend een overzicht van de huisnummering wijkgewijs numeriek; met aantekening van wijzigingen van bewoning en huisnummering en verwijzing naar het Bevolkingsregister, 1900-1909
0091	Collectie J.G. ter Horst Aalten	1720: Aalten; straatnamen
0456	Collectie D.W. Kobes 1822-1973	27: Krantenartikel betreffende Lintelo, onder meer: [...] persoons-, boerderij- en straatnamen [...] 77: Documentatie betreffende onder meer: veldnamen in de gemeente Dinxperlo, wegen- en straatnamen naar gelijklopende boerderijen in de gemeente Dinxperlo [...]

Berkelland

1267	Gemeentebestuur Borculo 1945-1989	924: Straatnaamgeving, 1950 1874: Straatnaamgeving, 1979 2288: Straatnamen, 1982 2777: Huisnummering, 1981 2987: Straatnamen, 1985
0548	Gemeentebestuur Eibergen 1930-1980	129: Aangelegenheden betreffende de huisnummering, 1931-1970 130: Aangelegenheden betreffende de huisnummering, 1971-1979 2583: Straatnaamgeving, 1935-1967 2584: Straatnaamgeving, 1935-1967 2586: Straatnaamgeving, 1970-1980 2587: Straatnaamgeving, 1970-1980
0545	Gemeentebestuur Ruurlo 1945-1979	4780: Stukken betreffende de straatnaamgeving en vernummering van huizen, onder meer te Mariëvelde, 1967-1971 5068: Naamgeving van straten, wegen en pleinen, 1963-1979 / Straatnaamgeving "Buitengebied", 1977 5069: Naamgeving van straten, wegen en pleinen, 1963-1979 / Openbaar verklaren van een weg en straatnaamgeving, 1978-1979 12389: Huisnummering, 1962-1978 / Huisnummerlijst i.v.m. invoering van straatnamen in wijk I, 1976-1977 12390: Huisnummering, 1962-1978 / Huisnummerlijst i.v.m. invoering van straatnamen in het buitengebied, met uitzondering van wijk I, 1977

Bronckhorst

0153	Gemeentebestuur Hengelo (G) 1811-1933 (1967)	910: Stukken betreffende straatnaamgeving, 1936-1939
0254	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (V.V.V.) Hengelo (G) 1933-1992	23: Stukken betreffende straatnaamgeving en gemeenteplattegrond, 1973-1987
1278	Gemeentebestuur Steenderen (1920) 1940-1990 (2000)	728: Straatnaamgeving, 1953-1969 1026: Bestemmingsplan Blaak 1981-1983 - Straatnaamgeving 1769: Straatnaamgeving, 1972-1987 1932: Straatnaamgeving, 1988-1989
1244	Gemeentebestuur Vorden 1931-1988	452: Straatnamen, 1971-1987
1245	Gemeentebestuur Vorden 1989-1995	211: Huisnummering en straatnaamgeving (bestuurscompensatie H.W. Elbrink en J.J. Funke), 1989 804: Huisnummering en straatnaamgeving, 1988-1989 805: Huisnummering en straatnaamgeving, 1990-1991 806: Huisnummering en straatnaamgeving, 1992-1994 1189: Huisnummering en straatnaamgeving, 1995
0044	Collectie G.H. Morsink 1811-1961	880: Omschrijving van de grenzen van de dorpen en wijken in de gemeente Hengelo (G), omschrijving van de straatnamen in de dorpen Hengelo en Keijenborg [...], 1937-1938

Doetinchem

0313	Gemeentebestuur Doetinchem (1921) 1945-1969 (1988)	15: Straatnaamgeving – Algemeen, 1964-1968 16: Straatnaamgeving – Naamgeving in wijken, 1945-1969 28: Straatnaamgeving – Incidentele naamgevingen, 1947-1969 738: Huisnummering – Vernummering straten en wijken, 1948-1958
1175	Gemeentebestuur Wehl 1816-1946 (1959)	864: Stukken betreffende de huisnummering en straatnamen, 1951

Montferland

0159	Gemeentebestuur Bergh (1811) 1821-1942 (1971)	1887: Stukken betreffende de aanduiding van straten te 's-Heerenberg met naamborden, 1936
1296	Gemeentebestuur Bergh 1942-1983	2078: Straatnaamgeving 's-Heerenberg, dossier I, 1949-1969 2079: Straatnaamgeving 's-Heerenberg, dossier II, 1959-1967 2080: Straatnaamgeving 's-Heerenberg, dossier III, 1967-1975 2081: Straatnaamgeving 's-Heerenberg, dossier IV, 1977-1979 2082: Straatnaamgeving Lengel en Vethuizen, 1965-1980 2083: Straatnaamgeving Zeddam, 1947-1980 2084: Straatnaamgeving Wijnbergen en Stokkum, 1969-1979, 1961-1979 2085: Straatnaamgeving Kilder, 1961-1977 2086: Straatnaamgeving Braamt, 1962-1977 2087: Straatnaamgeving Azewijn, 1954-1974 2088: Straatnaamgeving Beek/Loerbeek, 1948-1979 3492: Voorstel straatnaamgeving Stokkum, 1981-1983
1405	Gemeentebestuur Didam 1940-1980	1548: Wijk- en straatnaamgeving, 1940-1963 1549: Wijk- en straatnaamgeving, 1964-1969 1550: Wijk- en straatnaamgeving, 1970-1973 1551: Wijk- en straatnaamgeving, 1972-1980 1924-3. Commissie straatnaamgeving en huisnummering
0164	Collectie H. Th. Kremer te 's-Heerenberg	23: Straatnaamgeving, rapporten hierover, de gehele gemeente betreffende

Oude IJsselstreek

0167	Gemeentebestuur Gendringen 1811-1940	2142: Dossier van straatnaamgeving, te Etten, Ulft en Gendringen, 1922-1935
1304	Gemeentebestuur Gendringen 1940-1989	876: Straatnaamgeving 1945-1966 877: Straatnaamgeving 1967-1974 878: Straatnaamgeving 1975-1979 879: Straatnaamgeving 1980-1990 1511: Huisnummering en straatnaamgeving in 1955
1303	Gemeentebestuur Gendringen 1990-2004	358: Straatnaamgeving en huisnummering toekennen en wijzigen, 1989-1995 536: Straatnaamgeving en huisnummering toekennen en wijzigen, 1994-1999 953: Straatnaamgeving en huisnummering toekennen en wijzigen, zichtbaarheid huisnummers in Buitengebied, 2000-2003 983: Verordening straatnaamgeving en huisnummering, 1997 1252: Straatnaamgeving en huisnummering toekennen en wijzigen, 2003-2004
0195	Koninklijke Fabrieken Diepenbrock en Reigers te Ulft NV (DRU) 1882-1982 (1992)	377: Stukken betreffende contacten met de gemeente Gendringen inzake werkbezoeken, hinderwet, bedrijfsbrandweer, straatnaamgeving 'Frank Daamenstraat', etc., 1971-1979
0550	Collectie W.J.A. Span te Gendringen (1909) 1964-1997	67: Krantenartikelen betreffende straatnamen te Ulft in de toenmalige gemeente Gendringen: [...], 1970-1972
1053	Gemeentebestuur Wisch (1833) 1922-2004 (2009)	273: Straatnaamgeving; toekennen en wijzigen map 1, 1939-1963 274: Straatnaamgeving; toekennen en wijzigen map 2, 1965-1972 275: Straatnaamgeving; toekennen en wijzigen map 3, 1973-1978 276: Straatnaamgeving; toekennen en wijzigen map 4, 1979-1991 277: Straatnaamgeving; toekennen en wijzigen map 5, 1993-2004 394: Verordening straatnaamgeving en huisnummering, 1994-1995

		2170: Verordening tot het (nader) vaststellen van huisnummering en geven van straten en namen, 1950-1952 2719: Wegen in de bebouwde kom van Silvolde, algemeen, 1978-1995 2720 t/m 2725: Wegen in de bebouwde kom van Silvolde, 2727 t/m 2735: Wegen in de bebouwde kom van Terborg 2743: Wegen in de bebouwde kom van Varsseveld, algemeen, 1922-1957 2744 t/m 2756: Wegen in de bebouwde kom van Varsseveld
0781	Bakkerij en grossierderij Berkhoff te Varsseveld 1845-1967	167: Kaart betreffende de straatnamen in Varsseveld, 1937 168: Stukken betreffende het advies van "Terborgs Belang" inzake de straatnaamgeving van onder ander 't Veld, Tuit en Overtuin, ca. 1950

Winterswijk

0294	Gemeentebestuur Winterswijk ("Blok 1999") 1917-1984	2: Straatnaamgeving, 1992
0544	Gemeentebestuur Winterswijk ("Blok 2002") 1934-1995	2249: Straatnaamgeving buitengebied, 1980-1983
1185	H. Kappers & Zn. te Kotten 1908-1967	37: Stukken betreffende straatnaamgeving en huisnummering in de gemeente Winterswijk, 1993

Met overlap of overig

1064	Collectie H. Stam te Doetinchem 1956-1990	23: Bestaande en verdwenen straatnamen in de gemeente Angerlo, 1963 76: De herkomst van de Doetinchemse straatnamen, 1963 145: Straatnamen in Hummelo, z.d. 207: Herkomst van straatnamen en folder De Gouden Karper, 1940 264: Gemeente Hummelo en Keppel over straatnaamgeving, 1989-1993
1090	Hendrik Odink, streekhistoricus en folklorist te Eibergen, 1741-1973	1106: Plattegrond van de gemeente Deventer, 1936 (met index van straatnamen en gebouwen)
1307	Rooms katholieke parochie St. Walburgis te Netterden (1610) 1628-2007	968: Staten van gezinnen in de parochie te Utrecht-Oudewijk, z.j. (straatnamen betreffende de parochie Oudewijk in wijk Oost te Utrecht)
1434	Zuiveringschap Zuid-West Overijssel	89: 3 tekeningen met oude gegevens van Holten, betreffende straatnamen, een grenskaart en het Bestemmingsplan Buitengebied, 1970

6. Literatuur en websites

In onze bibliotheek zijn ook vele publicaties te vinden over straatnamen en huisnummering. Via onze website kunt u vinden wat we allemaal in huis hebben. Onder andere is te vinden de serie 'Boerderijen en veldnamen' met uitgaven over:

- Aalten
- Borculo
- Eibergen
- Gendringen
- Gorssel
- Hengelo
- Hummelo en Keppel
- Lochem
- Stad en Ambt Doetinchem
- Steenderen
- Vorden
- Warnsveld
- Wehl en Nieuw-Wehl
- Wisch
- Zelhem

Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG): <https://www.kadaster.nl/bag> en <https://bagviewer.kadaster.nl>